

munkafüzet

TÖRTÉNELEM

A nemzetállamok korától a II. világháborúig

7

Horváth Levente Attila

TÖRTÉNELEM

A nemzetállamok korától a II. világháborúig

munkafüzet **7**

Ötödik kiadás
Mozaik Kiadó – Szeged, 2019

Kedves Tanulók!

Néhány mondattal szeretnénk segíteni nektek, hogy jobban tudjátok használni ezt a munkafüzetet. A feladatokat egyedül oldjátok meg! Ez azért fontos, mert egyrészt így ellenőrizhetitek, hogy a tankönyvi ismereteket elsajátítottátok-e, másrészt mert nagyon sok feladat a képességeitek fejlesztésére szolgál. Azoknál a kérdéseknél, amelyeket rögtön nem tudtok megválaszolni, először gondoljátok végig újra a tanultakat, és csak utána lapozzátok fel a tankönyvet! Ha védképp elakadtok, forduljatok segítségért a tanárotokhoz!

A feladatok mellett piktogramokat helyeztünk el, hogy a különböző feladattípusok között könnyebben eligazodhassatok.

tájékozódás térben

szövegalkotás

tájékozódás időben

az ismeretek ellenőrzése

történelmi személyek

játékos vagy rajzos feladat

szövegértés, táblázat, ábra elemzése

forráselemzés

Év eleji ismétlés

1. Jelöld az időszalagon a következő eseményeket!

a) Amerika felfedezése;

g) a nándorfehérvári diadal;

b) Eger várának diadala;

h) a waterlooi csata;

c) az Árpád-ház kihalása;

i) a nagy francia forradalom kezdete;

d) a Dózsa-féle parasztháború;

j) az amerikai Függetlenségi nyilatkozat;

e) Buda török kézre kerülése;

k) Mária Terézia trónra lépése;

f) a Rákóczi-szabadságharc;

l) a magyar reformkor vége

1300

1850

2. Melyik esemény történt előbb? Húzd alá!

a) a reformáció kezdete

vagy

a mohácsi csata;

b) a nagy francia forradalom kezdete

vagy

Mária Terézia halála;

c) Napóleon császárrá koronázása

vagy

a magyar reformkor kezdete

3. Párosítsd a történelmi eseményeket a neveikkel!

XVI. Lajos •

Robespierre •

Gutenberg •

Magellán •

Kolumbusz •

Luther •

• a nagy francia forradalom

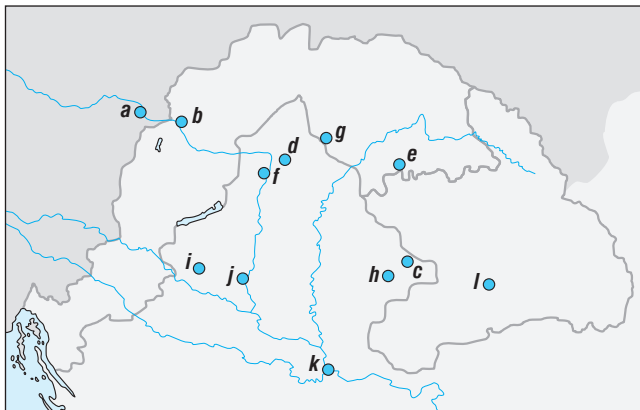
• a Föld első körülhajózása

• a könyvnyomtatás feltalálása

• Amerika felfedezése

• a reformáció elindítása

4. Írd az alábbi helynevek elé a térkép-vázlat megfelelő betűjelét!

..... Debrecen;

..... Világos;

..... Buda;

..... Isaszeg;

..... Arad;

..... Mohács;

..... Nándorfehérvár;

..... Pozsony;

..... Gyulafehérvár;

..... Szigetvár;

..... Eger;

..... Bács

Satírozd be az egykori török hódoltság területét!

5. Kösd össze a várakat az azokat védő történelmi személyekkel!

Nándorfehérvár •

• Dobó István

Eger •

• Hunyadi János

Szigetvár •

• Zrínyi Miklós

6. Igaz vagy hamis? Karikázd be az igaz állítások utáni betűjelet! Ha a bekarikázott betű-

ket fordított sorrendben összeolvasod, egy nevet kapsz!

– A szabadságharc az orosz katonai beavatkozás miatt bukott el 1849-ben. (U)

– 1848-ban Magyarország megvalósult a jobbágyfelszabadítás. (A)

– Aradon Haynau kivégeztette Batthyány Lajost. (I)

– A liberálisok a minél nagyobb szabadság hívei. (E)

– Napóleon polgári törvénykönyvet adott ki. (S)

– A Habsburgok Magyarországon az ipart kívánták fejleszteni a 18. században. (E)

– A 18. században Magyarország újranepestése után minden második ember nemzeti-ségi volt az országban. (S)

– Az ipari forradalom idején ugrásszerűen nőtt a népesség. (U)

– A 16. században Magyarország három részre szakadt. (O)

– Bethlen Gábor fejedelem letelepítette a hajdúkat. (A)

– A nacionalizmus a nemzeti eszme. (R)

– Az ipari forradalom idején a gyárakat felváltották a manufaktúrák. (B)

A megoldás: Ki volt ő?

.....

A NEMZETÁLLAMOK KORA

1. Az olasz egység létrejötte

1. Írd a térképvázat megfelelő betűjelét a felsorolt helynevek mellé!

- Torino;
- Solferino;
- Róma;
- Velence;
- Szicília

2. Milyen okai voltak annak, hogy III. Napóleon támogatta a Szárd–Piemonti Királyságot? Karikázd be a betűjelüket!

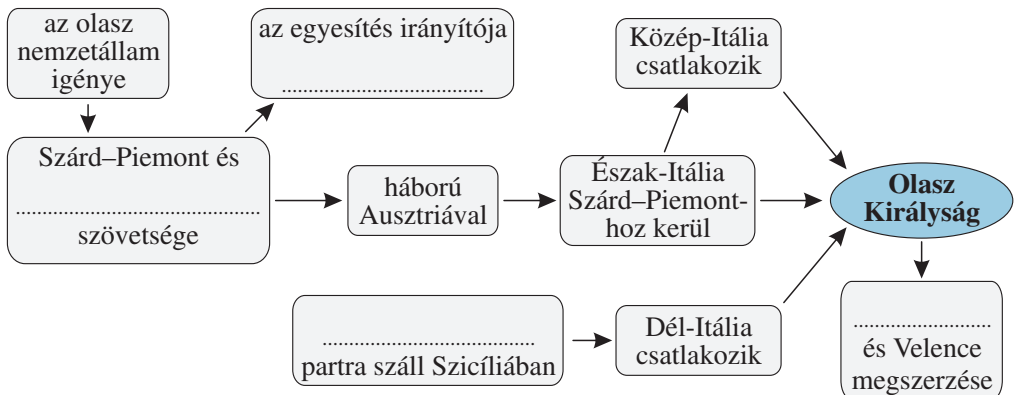
- a) Érdekében állt a Habsburg állam gyengítése.
- b) Érdekében állt egy egységes, erős Olaszország megteremtése.
- c) Úgy gondolta, hogy a gyengébb felet illik segíteni.
- d) A támogatásért cserébe megszerezte Nizza és Savoya területét.

3. Kik voltak a „vörösingesek”? Karikázd be az általad jónak tartott meghatározások előtti betűjelet!

- a) Minden olyan ember, aki a 19. században argentin vörös posztóból készült ruhát viselt.
- b) A Garibaldi vezette forradalmárok, akik az olasz egység megteremtéséért küzdöttek.
- c) A Pál utcai fiúk című regényben az Ács Feri vezette csoport.

4. Egészítsd ki az olasz egység kialakulásáról készített gondolattérképet!

AZ ELSŐ VILÁGHÁBORÚ

17. Az első világháború kitörése

1. Írd a térképvázlat megfelelő betűjelét a felsorolt nagyhatalmak neve mellé! Satírozd be a központi hatalmak területét!

- Anglia;
- Németország;
- Oroszország;
- Franciaország;
- Osztrák–Magyar Monarchia

2. Milyen okai voltak a nagyhatalmak ellentétéinek? Írd a betűjeleket a megfelelő helyre!

- a) Franciaország ↔ Németország;
- b) Oroszország ↔ Osztrák–Magyar Monarchia;
- c) Anglia ↔ Németország

- a balkáni terjeszkedés;
- a német flottaépítési program;
- a Berlin–Bagdad vasút terve;
- Elzász-Lotharingia hovatartozása

3. Az alábbi rejtjeles üzenetet egy titkos ügynök küldte.

Fejtsd meg!

Mikor és hol íródott?

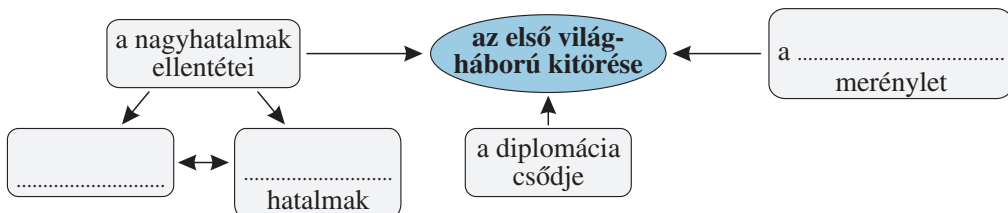
.....

Ki az a személy, akire az üzenet elején utalt az ügynök?

.....

Ö	R	Ö	N	Ó	R	T	A
K	B	T	L	A	H	G	E
Ö	É	H	J	Ú	Y	G	M
S	C	Í	J	P	A	O	T
É	S	R	A	K	K	H	T
S	B	E	K	E	T	M	I
F	E	U	T	A	Z	O	A
E	L	E	S	É	G	E	M

4. Egészítsd ki a gondolattérképet!

HAZÁNK A KÉT VILÁGHÁBORÚ KÖZÖTT

29. Az őszirozsás forradalom

1. Mely tisztségeket töltötte be Károlyi Mihály 1918–1919-ben? Húzd alá őket!
miniszter, a Magyar Nemzeti Tanács elnöke, miniszterelnök, király, köztársasági elnök
2. Az alábbiak közül melyek voltak a Magyar Nemzeti Tanács követelései? Karikázd be a betűjelüket!
a) a háború befejezése; *c)* az Osztrák–Magyar Monarchia fenntartása;
b) földosztás; *d)* az általános választójog bevezetése
3. Egészítsd ki a táblázatot! Milyen problémákkal szembesült az őszirozsás forradalom kormánya, és milyen lépéseket tett ezek megoldására? Értékelj, hogy ezek valóban megoldást jelentettek-e!

problémák	a kormány intézkedései	eredmény
nemzetiségi kérdés	a nemzetiségi jogok kiterjesztése	
	nem tud érdemben változtatni	a gazdasági helyzet nem javul
szélsőséges pártok, mozgalmak megerősödése	fellép ellenük	
a munkások demokratikus követelései	általános választójog törvénybeiktatása	
a parasztság földigénye	a földreform elfogadása	

4. Mely nemzetiségek éltek jelentős számban az Osztrák–Magyar Monarchia idején Magyarországon? Karikázd be a betűjelüket!
a) angol; *d)* szlovák; *g)* szerb; *j)* ruszin;
b) német; *e)* orosz; *h)* francia; *k)* zsidó;
c) olasz; *f)* román; *i)* horvát; *l)* cseh

5. Fejtsd meg az alábbi titkos üzenetet!

AAMÁABGCYCSADRDZKDZSOERÉMFÁGNNGYYHAIVÍJJK–LJLYEMGNY
NYZOÉÓKÖEÓTPEQLRUSTSZATSTYÚTÚOÜTŰTVAW

.....

TARTALOM

Év eleji ismétlés	3	FÖLDÜNK A KÉT VILÁGHÁBORÚ KÖZÖTT	
A NEMZETÁLLAMOK KORA		22. Európa az első világháború után	38
1. Az olasz egység létrejötte	5	23. A Párizs környéki békék	39
2. A német egység megteremtése	6	24. A békekötések után	40
3. A 19. századi brit világbirodalom	7	25. A sztálini Szovjetunió	41
4. Az Amerikai Egyesült Államok polgárháborúja	8	26. A nagy gazdasági válság	42
5. Az ipari forradalom térhódítása	9	27. A Harmadik Birodalom	43
6. A munkásmozgalom irányzatai	10	28. Úton az újabb háború felé	44
7. Az imperializmus kora	11	Összefoglalás	45
8. A modern állam és polgárai	13	HAZÁNK A KÉT VILÁGHÁBORÚ KÖZÖTT	
Összefoglalás	14	29. Az őszirózsás forradalom	48
MAGYARORSZÁG A DUALIZMUS IDŐSZAKÁBAN		30. A Tanácsköztársaság	49
9. Az önkényuralom évei	17	31. Az ellenforradalom és Horthy hatalomra jutása	50
10. A kiegyezés	18	32. A trianoni béke	51
11. A dualizmus korának politikai változásai	19	33. A rendszer megszilárdulása	52
12. A magyar gazdaság fejlődése	20	34. Válság és kiútkeresés	53
13. Az Osztrák–Magyar Monarchia népei ..	21	35. A Harmadik Birodalom árnyékában	54
14. A polgárosodó társadalom	22	36. Társadalom és kultúra	55
15. Az ország fővárosa, Budapest	23	37. Magyarok a határon túl	56
16. Az oktatás fejlődése	24	38. A hétköznapi élet	57
Összefoglalás	25	Összefoglalás	58
AZ ELSŐ VILÁGHÁBORÚ		A MÁSODIK VILÁGHÁBORÚ	
17. Az első világháború kitörése	29	39. A villámháborúk időszaka	61
18. A frontok és a hátszág	30	40. Fordulat a háború menetében	62
19. Az első világháború befejezése	31	41. A semlegességtől a doni katasztrófáig ..	63
20. Az oroszországi forradalom	33	42. Az antifasiszta koalíció győzelme	64
21. Magyarország az első világháborúban ..	34	43. Az európai zsidóság tragédiája	66
Összefoglalás	35	44. Hazánk német megszállása és a nyilas uralom	68
		Összefoglalás	69

Kiadja a Mozaik Kiadó, 6723 Szeged, Debreceni u. 3/B., Tel.: (62) 470-101, Fax: (62) 554-666

E-mail: kiado@mozaik.info.hu • Honlap: www.mozaik.info.hu • Felelős kiadó: Török Zoltán

Műszaki szerkesztő: Katona Csaba

Készült az Innovariant kft.-ben, Szegeden • Felelős vezető: Drágán György

Terjedelem: 6,44 (A/5) ív • Tömeg: 118 g • 2019. július • Raktári szám: MS-2857U